

**СТУДИТСЬКЕ ЧЕРНЕЦТВО
В УКРАЇНСЬКІЙ
КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ.**

Організація Монахів Студитів

ВСТУП

Вітальний редактор

Миле було бачити вас знову, іти до вас, до Студитів, до монахів, до тих, які живуть в історії, в традиції, в молитві, в творчості, в служінні. Це є велика честь і велика відповідальність. Ми хочемо, щоб ця книга була для вас не тільки інформативною, але й духовною підмогою. Ми хочемо, щоб ви знайшли в ній те, що вам потрібно для вашого життя, для вашої роботи, для вашого служіння. Ми хочемо, щоб ви знайшли в ній те, що вам потрібно для вашої душі, для вашого серця, для вашої душі.

Людям мало вміють про монахів, які живуть за

СТУДИТСЬКЕ ЧЕРНЕЦТВО
В УКРАЇНСЬКІЙ
КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ

СВІЧАДО 1991

Опрацювання Монахів Студитів

Відповідальний редактор
Ярина Трояновська

Технічне оформлення
Брат Богдан

Обкладинка
Брат Ярослав

Брошура видана дякуючи фінансовій підтримці
др. Олександра та Ярослави Гудзяків.

Свічадо 1991

Рим - Люблин - Львів

ВСТУП

Минає вже близько дев'яносто літ, відколи Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький відновив в нашій Церкві чернецтво Студитського Уставу, яке з'явилося в Русі-Україні ще в перших десятиліттях після Хрещення.

Люди мало знають про монахів, які живуть за тим древнім уставом. Популярно звать їх «Студитами». На наступних сторінках хочемо дещо розповісти про студитське чернецтво. Та не тільки про це. Бажаємо також представити вірним нашої Церкви в якійсь мірі ідеал чернецтва взагалі. Надія в Бозі, що навіть з таким неповним ознайомленням, не один зможе відкрити в собі подібні прагнення й ідеали та шукатиме шляху, щоби їх здійснити, як це й кажеться у Псалмі: «Вкажи мені, Господи, путь, що по ній піду, бо до Тебе возніс я душу мою».

Про це будемо всі молитися.

Коли молодий хлопець чи молода дівчина заявляють своє бажання вступити до монастиря, зі сторони родини, знайомих, чи навіть посторонніх людей, їх зустрічають співчуття або пошана.

Одні кажуть: «Ах, яка шкода! Така вродлива, молода, здібна людина, могла б стільки добра зробити, таке гарне становище мати, так добре одружитися.»

З другої сторони: «Ах, як то гарно! Міг би стільки в світі мати, а вибрав собі монастир. Яка то велика жертва!»

Немає сумніву, що такі відгуки є цілком щирі. Але питаємо себе - чи вони властиві? Розгляньмо дещо монаше покликання і життя.

І МОНАШЕ ЖИТТЯ

В Єгипті у третьому сторіччі, молодий чоловік зайшов раз у церкву і почув під час читання Св. Євангелії Господні слова: «Іди, продай усе, роздай бідним і йди за мною». Він відчув, що Бог звернувся цими словами особисто до нього. Пішов додому і так зробив. Продав і роздав усе, і пішов здійснювати своє покликання - спершу в околицях свого села, опісля в пустиню. Історія Церкви знає його як Св. Антонія Великого, одного із перших світочів християнського чернецтва.

Чому він так поступив? Адже був молодим, доволі багатим, перед ним відкривався світ, а пішов за іншим покликом і не вважав здобутки світу найбільшим добром і щастям у житті. Залишив багатство, знатність, сімейне життя, великі можливості та успіхи. Пішов, бо не до таких завдань його кликав Господь. Бог кличе декого, щоб покинути все, і жити за принципами цілком протилежними «світським». Такі особи не втрачають нічого, бо на місце залишених вар-

тостей приймають Бога. Своїм же ближнім вони пригадують, що ми іноді дуже цінимо те, що не заслугоує аж такої великої нашої уваги, воно ж бо проминає і може нам тільки до часу служити. Такі Богом покликані до монашого життя люди є для суспільства наявними свідками Божого Царства, яке, за словами самого Спасителя, треба шукати «перш усього», а то й «здобути силою».

Але якщо так, то чи не треба з великою пошаною та з неабияким подивом дивитися на таких людей, які готові віддати все задля служби Богові та ближнім. Шанувати їх треба, це правда, так як кожна іншу людину, яка щиро сповняє своє покликання, яке б воно не було. Але говорити тут про якусь особливу жертву не цілком правильно. Для того, хто любить, не існують жертви. Труднощі чи тягарі, які б вони не були, чи якими б не виглядали постороннім людям, - для того хто любить, не є труднощами, а навпаки, приємністю. Тим більше, коли та любов звернена до Бога. Коли приглянутися уважно до обличч монахів, (тих т. зв. «безкровних мучеників»), то здається, що там знайдемо більше погідності й радості, ніж в пересічного жителя землі.

ХТО ІДЕ ДО МОНАСТІРЯ ?

Тільки та людина може і повинна йти до монастиря, яка має до того покликання від Господа. Покликання - це щось подібне до любові.

Його годі описати, його треба відчути, наче внутрішній потяг. Якщо воно справжнє, воно живе в нашому мисленні і почуваннях; воно не проминає легко, воно витримує різні, навіть цілком несприятливі обставини. Але покликання можна втратити через недбальство, лінивість, нелад в особистому житті і поверховість в сприйманні світа. Монаше покликання - це делікатний Божий дар.

МОНАШЕ ЖИТТЯ

Про монаше життя можемо говорити двома способами: загально - про його ціль і головні особливості, та частково - про день у житті монаха, про його заняття і працю.

Життя в монастирі - це довгий процес очищення душі від будь-яких земських прив'язань, для того, щоб відкрити навстіж своє серце Богові. До монастиря приходять люди грішні. Їхнє життя - це безнастанне і вперте внутрішнє змагання, «подвиг». Під цим оглядом, монах, в основному, нічим не відрізняється від кожного іншого християнина. Святі Отці, говорячи про монахів, часто описують їх тільки словом «християни». Бо по суті монах не є нічим більшим, а лише християнином, який покликаний до окремого способу життя (любити Бога і ближнього, або іншими словами спасти свою душу), старається здійснити в собі євангельський

ідеал. Він іде в монастир, «щоб спасати душу, щоб служити Богові», щоб розвинути до висот можливості людської природи, освяченої Христом, щоб могли сказати зі Св. Павлом: «Вже не живу я, а живе в мені Христос». А його молитва, заняття, порядок дня, їжа і піст, спосіб життя взагалі - це тільки засоби для досягнення цієї мети.

ДЕНЬ В МОНАСТІРІ

День життя в монастирі покаже нам вищесказане на ділі. Монахи встають на молитву рановранці, часто перед світанком, щоб віддати Богові найкращі години дня. Потім - розумова чи фізична праця, харчування й відпочинок чергуються, як і в кожної людини. Що кілька годин, брати сходяться на спільну молитву, щоб зміцнити свій зв'язок з Богом і віддати Йому належну славу.

Ось типовий розпорядок дня у монастирі:

- 4:30 - вставання;
- 5:00 - Утрєня, Час I, духовне читання;
- 6:45 - Час III, Свята Літургія;
- 8:30 - сніданок;
- 9:00 - наука, фізична праця;
- 12:15 - Час VI, обід, відпочинок;
- 14:45 - Час IX;
- 15:00 - праця;
- 18:00 - Вечірня, вечеря, вільний час;

20:15 - Повечеріє, Зустріч братії, взаємне прощення;

21:00 - нічний спочинок;

Кілька годин щоденно є призначені на спільну молитву. Решту часу кожен монах намагається освятити особистою молитвою, бо його життя - це старання осягнути постійну молитву. У цьому йому особливо допомагають тиша і мовчанка, що їх прагнуть зберігати в монастирі. Підтверджує це давня духовна традиція християнського Сходу про безперервну молитву. Вона знаходить свій вияв у практиці т. зв. Ісусової Молитви: «Господи, Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй мене грішного».

Своє життя з Богом монах підтримує також уважним читанням Св. Письма і творів Отців Церкви та роздумуванням над ними. Основним, безперечно, є Боже Слово. Отці - це ті свідки, які вчать, як найкраще Божу науку реалізувати у нашому житті.

ЗАНЯТТЯ

Заняття монахів можуть бути різноманітні. Жодне чесне діло, від роботи на риллі до найдокладнішої наукової праці чи мистецької творчості, не виключається, якщо воно не протирічить монашому санові.

Монах не може бути дармоїдом. Він повинен багато працювати, щоб мати можливість

утримати не тільки себе, а й поділитися заробітком з біднішими від себе. Однак праця, якою б вона не була, служить найперше для духовних цілей, а не тільки для здобуття прожитку потрібного спільноті, бо в праці людина пізнає себе і своє місце в суспільстві.

Досвід вчить, що відносно праці добре керуватись такими принципами: щоб зайняття не віддалювало монаха від монастиря, щоб не розривало його зв'язку з Богом і не турбувало внутрішнього спокою монаха, щоб служило потребам Церкви.

ЖИТТЯ В СПІЛЬНОТІ

Дуже важливим елементом чернечого життя є життя у спільноті. Для монахів зразком спільноти є первісна Церква, описана у Діяннях, де все було спільне, і в усіх була одна душа і одне серце. Таке життя на кожному кроці сприяє сповненню заповіді любові до ближнього, і тим самим постійно спонукає до цілковитого самовідречення. Після такої школи Господь дає декому особливе покликання - вести життя в молитві на самоті. Так виростають у студитських монастирях т. зв. «старці» - духовні вчителі і дорадники народу. Це особливі вибранці Божі - дар Господній людям. Проте і кожна добра монаша спільнота є тією євангельською закваскою святості для цілого народу, для цілої Церкви.

II. ХАРАКТЕР І ЦІЛЬ СТУДИТСЬКОГО ЧЕРНЕЦТВА

В 1926 р. в журналі «Богословія» була надрукована стаття ігумена Климентія Шептицького: «Митрополит Андрей і оновлення східньої чернечої традиції», в якій він описує початки відновлення студитських монастирів, їх головні напрямки і завдання.

Автор пише, що поява студитських монастирів у Галичині на початку століття не була наслідком якогось планування чи бажання Митр. Андрея «оснувати якийсь новий чин». Він радше діяв як душпастир, який бачив, що багато монаших покликань серед нашого народу, в основному серед селян, не знаходили собі місця в існуючому тоді у нас чернецтві, яке приймало швидше таких, що мали освіту або якесь ремесло. Спонукав митрополита і той факт, що в кількох місцевостях самобутньо постали малі молитовні групи побожних селян, які по своїй змозі жили монашим життям. Митр. Андрей ними заопікувався і почав давати відповідне монаше оформлення. З таких двох обставин зародився перший монастир «студитів».

«Назvu ту («студити») вони прийняли тому, - пояснює ігумен Климентій, - бо від першого початку та нова монаша родина і що до літургічного життя і що до монашої карности - хотіла в міру можливости держатися устава

Студійського, того устава, який з Царгорода і Афону переняла була перша наша чернеча громада Печерської Лаври в Києві - а відтак всі інші монастирі на старій Русі».

У вступнім слові до Типікону-Правила (виданого у 1920 р., який Митр. Андрей склав для студитів), такими словами з'ясовано, як вони мають розуміти свою ціль, і на які основні засади вони повинні опиратися:

«Як ченці Сходу, ми змагаємося за досконалість згідно з правилами Св. Отців, передусім східних, та бажаємо зберігати всі монаші передання - традиції Сходу. Держимо в пошані і глибоко вшановуємо святі правила і писання наших Отців: Василя Великого, Пахомія, Макарія, Доротія, Венедикта, Теодора Студита, та з побожністю ставмося до всього, що ці Отці нам передали. Що старші ті передання Сходу, тим більше прив'язують вони до Св. Католицької Церкви, і тим вірніше маємо їх зберігати ».

У виданні Типікону 1936 р. говориться: «Наша ціль - бути добрими ченцями. Св. Василій часто зве ченця з натиском тільки християнином, бо чернець ісповідує повноту євангельського вчення. Він зве ченця ще й змагуном за святість, що зрозумів ціну спокійного та світовіддаленого життя для здійснення євангельських заповідей».

«Ступаючи по шляху накресленім нашими святыми Отцями, всі наші ченці вже самим монашим подвигом, апостольством примірного

чернечого життя, апостольством величного Богопочитання, також і іншими трудами, а священники то ще й проповідництвом - бажають освятити свої душі, та поширювати в наших країнах і на Сході пізнання Христа Спасителя, і любов до Його Св. Церкви, до Його діла спасіння».

«До тієї загальної мети хочемо спрямувати всі наші молитви і страждання, всі наші успосіблення і наші сили, всі труди і зусилля. Поза цією загальною метою не визначаємо наперед для ченців Студитського Уставу якоїсь зовнішньої діяльності, що була б особливша тільки для них».

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА

У вищезгаданій статті, Слуга Божий о. Ігумен Климентій подає з листа Митр. Андрея до Римської Конгрегації для Східної Церкви (1921 р.) такі головні засади, на яких є опертий Устав Унівської Лаври, затверджений його митрополичою властю:

1. «Монаша родина, живучи по Студийському Уставу, після східнього передання, не має назви взятої від якогось святого отця яко свого оснувателя і законодателя; монахи звуться попросту черцями такої то а такої Лаври. «Нашим» отцем у стислому значенні нікого не називаємо а всіх св. монахів, що були в Церкві, називаємо «нашими отцями». Правилем нашим не є виключно правило Св. Василія, а правила св. Отців.

А понад всяке людське правило має монаше братство ставляти закон Євангелія, і його держатися більше, як якогонебудь, людьми определеного, закону; тому більше мають шукати духа Євангелія, як букви людського правила. Так і св. Василій у своїм правилі більше описує монашого духа, радше дає образ душі, що іде за радами Христа, чим творить кодекс монашого права».

2. Студитські монастирі не творять у своїй цілості якогось чину, ані не сцентралізовані під однією владою. Кожна Лавра, з долученими до неї монастирями, становить окрему одиницю. Лаври між собою можуть створити спільну раду - федерацію.

Лаврою керує ігумен, якого «з правила, вибирається на ціле життя та посвячується окремим «чином благословення ігумена». Такий ігумен не має бути «прелатом» після поняття латинської Церкви, а лише старшим між братами і їх провідником».

3. «Після старинного обичаю, що був загально прийнятий в первіснім монашестві, нема в братстві по Студийському Уставу ріжниці межі інокami рукоположеними а нерукоположеними» - між монахами зі свяченнями і монахами без свячень.

Одиноке відрізнєння між монахами є відносно їх ступеня у монашому житті: є ступінь початківців («новики-архарії»), ступінь повного прирєчення (монахи малого Образу - «малої схими») і

ступінь особливого зобов'язання до строгішого життя («монахи великого Образу - «великої схими»).

4. Типікон, що його виготовив Митр. Андрей (тут мова про редакцію 1920 р.), подає тільки загальні норми. Його правила і устави можна й треба пристосувати згідно з монашим духом до обставин часу, до зайнят'я і місця кожної Лаври, монастиря чи дому.

На кінець, о. ігумен Климентій подає ще один пункт взятий з конференції Митр. Андрея в Бельгії «Про віднову слов'янського чернецтва».

5. Про спільну характеристику українського і московського народів він пише: «Ціла стара християнська культура українського і московського народу виросла викормлена і вихована византійсько-слов'янським обрядом; аж до революції заховала вона на собі як печать - характер літургичний... В тім була певного рода небезпека, бо коли занедбувано усильну та постійну працю над моральною поправою чоловіка і коли через те, дух християнський не ріс а упадав, часто з цілого християнства лишалося тільки обрядове життя Церкви; але була в тім і сила, бо в недостачі чого иншого той обряд много ратував, він був для віруючих головною школою, де вони вчилися і вірити і молитися».

Отож, кожне старання, щоб в Україні і Росії відбудовувати зруйновану більшовиками релігійність, мусить мати також той же літургичний

характер. Тоді і Євангельська благовість, і приклад доброго життя будуть більш безпосередньо промовляти до тих народів, що в серці зберегли пам'ятку і прагнення всього того, що було їм святе і дороге. «Тому то, - каже о. Климентій, - як найстаранніше плекання і розвиток літургичного життя в чистім византійсько-слов'янськiм обряді, ось одне з головних завдань відроджуючогося східнього монашества».

Свідомість того завдання супроти слов'янського Сходу була в Студитів дуже жива. Одним з конкретних її виявів був «кружок леонтійців», що створився в Унівській Лаврі. Назву «кружка» підібрано в честь Леонтія (Леоніда Фьодорова, студитського монаха - росіянина, якого Митр. Андрей поставив екзархом Російської Католицької Церкви. Помер на засланні 1935 року).

В 1939 р. Студити, ще не знаючи, як друга світова війна змінить їхнє життя і можливості, писали у своєму журналіку «Ясна путь»:

«Ми повинні оглядатися, шукати, цінити, любити і у себе впроваджувати все те, що передане нам Отцями, що взято зі старинних передань східного монашества, що забуте і затрачене, а що нашій аскезі (духовному життю) і зовнішньому виглядові наших домів - надає знам'я старинного монашества, такого, яке було вдавних віках на Русі-Україні і у цілій Східній Церкві, тоді ще злученій з Римом».

«Нашим завданням є розслідувати і з любов'ю учитися всього того, що відноситься до стародавнього візантійсько-руського монашества, та дбати, щоби згідно з тими взорами були будовані наші церкви і монастирі, щоби йому відповідало ціле внутрішнє урядження, а Богослуження щоби чимраз вірніше віддавали цілу красу і величавість східнього обряду, щоби наше монаше життя і звичаї, праця і духовні подвиги, умова і мистецька праця - творили одну гармонійну цілість східнього монашества і щоби тим успішніше могли ми служити великій і святій справі єдності Христової Церкви на нашнім слов'янським Сході.»

III. МОНАХИ СТУДИТИ В РОКАХ 1904 - 1989

Початки відновленого Студитського чернецтва в Галичині були скромні. У 1904 р. Митрополит Андрей як Архімандрит Студитів побудував перший монастир у Скнилові біля Львова, а в 1906 р. написав «Типікон» «синам своїм і браттям монахам, жиючим в постничестві під уставом Студитським». Галицький єпископат прийняв і затвердив цей Типікон на своїй конференції у Перемишлі 30 жовтня 1906 р.

Вже року 1908 Митрополит послав кількох монахів студитів до села Камениця в Боснії для

обслуги українських селян-емігрантів. Однак життя монастиря в Камениці тривало недовго. В 1914 р. церква згоріла, а коли її по війні було відбудовано, сербський уряд виселив решту монахів із Боснії (1924 р.). Та за час свого існування монастир став осередком релігійного життя серед місцевих українців. У монастирі в Камениці деякий час проживали два пізніші ісповідники віри: Леонід Фьодоров і Климентій Шептицький.

1909 року постав у Львові монастир Студитів на вул. Петра Скарги біля собору св. Юра. Там зібрано велику бібліотеку, головним чином твори про східне християнство.

Під час I світової війни Скнилівську лавру було зруйновано, всіх монахів, яких не змобілізували на війну, заарештували за доносом польського офіцера, і вивезли до Талергофу та до Ештергому (таборів для в'язнів). Тим, кому вдалося повернутися до Галичини, Митр. Андрей віддав митрополічу літню резиденцію в Уневі. Так постала Унівська лавра Успення Матері Божої.

З того часу почався розквіт Студитських монастирів у Західній Україні. Вказує на це статистика передвоєнних шематизмів. У 1938 р. в Галичині були дві Студитські лаври (в Уневі й у Львові на Чернечій горі), два монастирі (у Львові й Зарваниці), один скит (у Підлютім) та парохіальний дім у Коростові. Поза Львівською архіє-

пархією були доми у Фльоринці на Лемківщині, у Дорі в Карпатах, у Хуторах Мерлінських та в Ольпені. Ченців Студитів було разом 196 осіб; з них 19 ієромонахів, 11 єродияконів, 82 схимників, 41 рясофорів та 43 архаріїв.

Заняття Студитів залежало від їх особистих обдарувань, від потреб і можливостей. При монастирі одні брати займалися рільництвом та господарською працею, інші ремісничою діяльністю, ще інші опікувалися сиротами. Деякі брати їздили на богословські студії до Львова та до Риму, інші вчилися іконописання; деякі ченці були послані на місійну працю (напр. на Підляшшя й на Полісся).

Митр. Андрей до кінця свого життя лишився духовним батьком для студитських монахів. Практичний провід знаходився в руках брата Казимира, який за прикладом Андрея повернувся до української Церкви і став студитським монахом під іменем Климентій.

Друга світова війна перервала розвиток Студитських монастирів в Україні. Одних ченців заарештували, інші загинули як мученики. Тому можна сміливо сказати, що монахи студити разом з усім українським народом перенесли всі страхиття сталінських репресій і переслідувань на західно-українських землях.

Після 1946 р., тобто після ліквідації радянською владою греко-католицької Церкви, були насильно розігнано і знищено усі монастирі на

території Галичини. Така доля спіткала і монастирі Студійського Уставу.

У Святоуспенській Лаврі в Уневі було влаштовано в 1946 р. концентраційний табір для католицького духовенства, яке не визнало російського православ'я. Пізніше у приміщенні цієї Лаври організовано притулок для старих людей. У цей притулок потрапило біля 10 старих німецьких монахів, які там і померли.

В 1947 р. заарештовано архимандрита Климентія Шептицького, засуджено на 22 роки і вивезено у страшну Володимирську тюрму, де він перебував до смерті.

Після арешту архимандрита Климентія студійську родину очолив бл. п. архимандрит Никанор (Микола Дейнега, 8. XII. 1907 - 8. XI. 1982 р.). Сім місяців він провів у тюрмі під слідством. І тільки через важку хворобу легенів був звільнений. Деякий час переховувався, проживав таємно то в Якторові, то в родині і тільки з 1954 р. постійно жив у Львові.

Умови праці архимандрита Никанора були неймовірно важкі. Доля розсіяла усіх монахів (а їх залишилось біля 150) по різних місцевостях. Вони змушені були працювати на різноманітних, в основному, важких фізичних роботах. Архимандрит Никанор, як добрий жертвенний батько, відвідував усіх по черзі, підтримував на душі, навчав, давав поради, як вести себе в тих умовах і

як боротися за монашу досконалість. Він постійно об'єднував і згуртовував розпорошену братію.

На 75-ому році життя в 1982 р. архимандрит Никанор помер. Після нього архимандритом став колишній ігумен ієромонах Юрій (Іван Макар, нар. 1912 р.), а настоятелем ієромонах Юліян (Юрій Вороновський, нар. 1936 р., з 1959 р. - у монастирі, в 1964 р. одержав схиму, в 1968 р. рукоположений на священика). З 1985 р. о. Юліян став ігуменом.

В 1989 р. студійська родина в Західній Україні нараховувала 38 монахів і 58 монахинь. Ігуменею жіночих монастирів є с. Анатолія (Анна Івашків, нар. 1957 р.).

В умовах катакомбного існування студитських монастирів постійно велась підготовка і навчання майбутніх священиків. За час з 1947 по 1988 р. висвячено 20 ієромонахів. Жіночі студитські монастирі в Якторові та в інших місцевостях також були ліквідовані і розігнані. Ігуменю Йосифу засуджено на 30 років заслання.

Мала групка монахів опинилася через воєнні дії у Західній Європі з рештою української повоєнної еміграції. Ці ченці переїхали Мадярщину, Австрію, Німеччину й Бельгію та на кінець, за старанням еп. Ісидора Борецького, емігрували до Канади (1951 р.). Там вони поселилися у місті Вудсток, Онтаріо, де проживають до сьогоднішнього дня. Назвали вони свою обитель Свято-успенським монастирем у пам'ять матірньої лаври

в Уневі. У 1967 р. збудували власну церкву і монастир. Провадять господарство, в основному займаються пасікою. Як колись в Уневі, так тепер і у Вудстоку, відбувається щороку Успенська проща в останню неділю серпня.

Перед другою світовою війною виринула потреба мати свій власний студійний дім у Римі, куди би заїжджали і перебували монахи, які б мали вчитися у римських богословських школах. Ту справу митр. Андрей поручив представникові студитів у Римі, о. Кирилові Королевському, і переслав потрібні кошти.

Війна перервава здійснення цього задуму, але вдалося переховати ці гроші на відповідний час.

Коли в 1963 р. чудом Божого Провидіння виїхав із сов'єтської неволі Митр. Йосиф Сліпий, він узяв на себе опіку над Студитами, згідно з проханням Сл. Б. о. Климентія Шептицького. Після довгих зусиль вдалося Блаженнішому придбати обитель над Альбанським озером біля Риму. У неділю, 16 серпня 1964 р., відбулося урочисте відкриття та посвячення нового монастиря св. Теодора Студита. Сам монастир названо «Студіоном», (подібно як монастир у Львові на вулиці Петра Скарги) на згадку славного Царгородського монастиря, ігуменом якого був св. Теодор. Монахи Студіону займаються іконописом, науковою працею, друкарством та господарством. Тут часто перебувають і сторонні гості, поодинокі чи групами, шукаючи духовного відпруження й

збагачення в молитовнім середовищі, а також багато чужинців, зацікавлених східнім чернецтвом і обрядом.

Крім римського та канадського монастиря, недовго існувала Студитська обитель у Парагваї. На сучасному етапі створено нову обитель в Америці, де монахи обслуговують парохію св. Миколая в Пассаїку, біля Нью-Йорку.

Дня 23 липня 1978 р. Блаженніший Патріярх Йосиф благословив на Архімандрита Студитів поза Україною ієромонаха Любомира Гузара і з тієї нагоди видав окреме послання. У ньому Блаженніший пригадує основні напрямки розвитку Студитських монахів в Українській Католицькій Церкві. «Перший обов'язок всіх монахів, серед яких би то не було обставин - це життя молитви, життя святе, життя понад усе інше посвячене Богові». Коли ченці сповняють своє покликання вести молитовне життя у злуці з Богом, тоді стягають на цілий нарід Боже благословення. Тому «було б великою благодаттю для наших поселень, якби в кожній єпархії вдалося розвинути хоч один монастир Студитського уставу». Такі монастирі були б виразом «лучності наших поодиноких єпархій та екзархатів з матірньою Церквою, не тільки в її сучасності, але також і її будучності». Вкінці «монастирі повинні бути також лучником нашої сучасності з славним минулим. Наше минуле... мусить дальше жити як дійсне, живе і творче передання. Наша традиція,

зокрема її Літургія, це не музейна вартість, але велика і живуча та життєдайна сила. Вдержати її чинною - це також одне із завдань українських Студитських монахів».

ЛІТЕРАТУРА:

1. о. Климентій Шептицький, «Митр. Андрей і обновилення східної чернечої традиції», у Богословії 4 (1926) 152.
2. Типікон Студитської лаври св. Антонія Печерського в Скнилові під Львовом, Жовква оо.Василіяни, 1910.
3. о. Салямон Сільвестер, «Манастир Студитів у Камениці», у Ювілейному календарі для українців у Югославії на переступний рік 1940, Дервента 1940, 49-52.
4. дякон Василій ЧСВ, Леонид Федоров: Жизнь и деятельность (Научні і літературні публікації «Студіон» Студитських монастирів ч.3-5), Рим 1966.
5. (Ієромонах Марко Студитського Устава, «Пересемники прадідної традиції», у) о. А.М.Амман - Ієромонах Марко, Ченці Студитського Уставу (Бібліотека Католицької акції ч. 19), Едмонтон 1955, 18.
6. Енциклопедія українознавства, Т.т. 8, 10.